

АНАЛІТИЧНИЙ ДАЙДЖЕСТ

МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ ОСВІТИ, КУЛЬТУРИ ТА ЗВ'ЯЗКІВ З ДІАСПОРОЮ

ЧИ ПЕРЕБУВАЄ УКРАЇНА У ФОКУСІ МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС ЩОДО ШУКАЧІВ ПРИТУЛКУ?

Автор: *Юрій Марусик*
(мол. наук. співробітник)

В умовах міжнародної нестабільності зростає актуальність проблеми пошуку притулку. Європейські країни взяли на себе певні зобов'язання надання притулку, і українці внаслідок кризової ситуації в державі намагаються цим користатись.

Значний [потенціал для трудової міграції](#) до ЄС доповнюється шукачами притулку. За [даними ООН](#), 5 млн. осіб в Україні потребують гуманітарної допомоги. Внаслідок анексії Криму та збройного конфлікту на Сході України [778 тис.](#) українських громадян виїхали до сусідніх країн.

За [даними УВКБ ООН](#), 314 тис. громадян України є шукачами притулку за межами держави та 463 250 використовують інші способи для того, щоб залишатися за кордоном. З них, згідно з [даними Євростату](#), 14 040 осіб подали заяву для отримання притулку в

країнах ЄС. Якщо порівняти IV квартал 2014 р. з IV кварталом 2013 р., кількість шукачів притулку в ЄС зростає приблизно у 20 разів (зростання на 1955%). Порівняно з III кварталом 2014 р., в IV кварталі 2014 р. їхня кількість зростає на 14%.

У 2014 р. влада європейських країн розглянула 1 570 заявок на отримання притулку. В результаті було прийнято 425 позитивних рішень, 1150 заяв було відхилено. Частка розгляду заяв українських громадян становить 27%, що на 19% нижче від середнього показника для всіх шукачів притулку в ЄС (46%) та значно нижче, ніж для громадян Сирії (95%), Еритреї (92%) чи Іраку (82%).

Представники європейських країн [наголошують](#), що для українських громадян існує альтернативна можливість переїзду до мирних регіонів України. Отже, в питанні надання притулку та офіційного статусу

КОРИСНІ ЛІНКИ:

Кількість переміщених осіб перевищила 50 мільйонів вперше з кінця Другої світової війни? (*дповідь УВКБ ООН*)
<http://unhcr.org.ua/uk/novini/novyny/1279-kilkist-peremishchenikh-osibu-sviti-perevishchila-50-miljoniv-vpershe-z-kintsya-drugoji-svitovoji-vijni-dopovid-uvkb-oon>

Drowned Europe
Authors: Philippe Fargues and Anna Di Bartolomeo,
Migration Policy Centre, EUI.
(*Policy Brief*)
http://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/35557/MPC_2015_05_PB.pdf?sequence=1

The state of the world's human rights
(*Amnesty International report 2014/15*)
http://www.amnesty.org.au/images/uploads/about/Annual_Report_2015_The_State_of_the_Worlds_Human_Rights.pdf

біженця країни ЄС мають свої пріоритети, до яких Україна не входить.

В таких умовах, значно більше українців отримують статус внутрішньо переміщених осіб, відповідно до [українського законодавства](#). Станом на 27 квітня 2015 р., за [даними державних органів України](#), взято на облік 1 255 681 переселенець, або 928 715 родин з Автономної Республіки Крим, Донецької та Луганської областей.

Як і в сфері трудової міграції, на європейську політику щодо шукачів притулку вирішальний вплив здійснюють інші фактори, що не пов'язані з Україною. Внаслідок [серії катастроф у Середземному морі](#) із численними жертвами серед нелегальних мігрантів дебати навколо різних аспектів міграційної політики набули нової сили. Тому варто очікувати змін міграційної політики ЄС, переформатування компетенцій та субсидіарності відповідальності за результатами узгодження позицій національних

урядів. Одним із ключових етапів у цьому процесі має стати [спільне засідання міністрів закордонних справ і міністрів внутрішніх справ](#), заплановане на середину травня 2015 р. Голова Європейської комісії Жан-Клод Юнкер [Жан-Клод Юнкер стверджує](#), що ці зміни мають вплинути не лише на проблему масової загибелі мігрантів у Середземному морі, але й на основоположні засади міграційної політики ЄС у сфері надання притулку та боротьби із нелегальною міграцією. Тому від політичних рішень та механізмів, що будуть напрацьовані внаслідок цих подій, значною мірою буде залежати і становище українських шукачів притулку в Європі.

«Україна не входить до пріоритетів країн ЄС у питанні надання притулку та офіційного статусу біженця».

У ситуації, коли на Європейському континенті спостерігається суперечливість

між теперішньою міграційною політикою та проявами ксенофобії, що [перестає бути справою виключно маргіналів](#), є всі можливості для того, щоб ізоляціонізм переміг міжнародну відповідальність ЄС, а міграційна політика стала більш жорсткою для відповідних категорій мігрантів.

Таким чином, факт трактування країнами ЄС української кризи як відносно менш критичної призводить до того, що і в цій сфері українська сторона залишається несуб'єктною. На процес отримання притулку українськими громадянами максимально впливають політична воля в Західній Європі та інші фактори, не пов'язані з Україною. Українській стороні ж залишається цілеспрямовано працювати над забезпеченням необхідних умов для своїх громадян у межах власних державних кордонів.

Аналітичний дайджест містить короткий огляд аналітичних записок, експертних оцінок, оприлюднених у ЗМІ, наукових публікацій та інших інформаційних джерел щодо проблем міграції